

Література

1. Корець М. С. Теорія і практика технічної підготовки вчителів трудового навчання : дис. доктора пед. наук : 13.00.04 / Корець Микола Савич. – К., 2006. – 503 с.
2. Коберник О. М. Технологічна освіта в Україні в контексті запровадження компетентнісного підходу / О. М. Коберник // Професійне становлення особистості : проблеми і перспективи : [матер. V міжнар. науково-практ. конференції]. – Хмельницький : ПП Цюпак А.А., 2009. – С. 87–92.
3. Пригодій М. А. Проблеми і перспективи оновлення змісту підготовки майбутніх учителів технологій [Електронний ресурс] / М. А. Пригодій. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/VChdpu/ped/2011_92/Prigod.pdf. – Назва з екрана.
4. Цина А. Ю. Зміст технологічної освіти в умовах профільної школи [Електронний ресурс] / А. Ю. Цина. – Режим доступу : <http://trudove.org.ua/post/zm-st-tekhnolog-chno-osv-ti-v-umovakh-prof-lno-shkoli>. – Назва з екрана.

**АНДРАГОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК УМОВА УСПІШНОСТІ
ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА**

*Тищенко Т.М.
Полтава, Україна*

Ідея навчання дорослої людини обґрунтована в роботах Я. А. Коменського, К. Д. Ушинського («людина мусить навчатися на кожному етапі свого життя»), В. І. Вернадського («організація народу, який навчається»). В умовах створення неперервної системи освіти починається виокремлення та укріплення окремих її ланок : вищої, професійної, післядипломної тощо. Життя потребує від людини, яка має вищу освіту, ще й інших видів освіченості : громадсько – правової, соціально-комунікативної, гностичної тощо [1, с. 34]. На наш погляд, методологічним є твердження С. П. Архіпової : «освіта дорослих, крім допомоги в адаптації до нових умов, стала носити випереджальний характер, виконувати розвивальну функцію в підготовці людини до подолання порушень її рівноваги не лише в соціально-професійній діяльності, але й в існуванні в цілому» [1, с. 45]. Мозок людини, як відомо, досягає функціональної зрілості на початку юності. Це – період студентських років, коли людина набуває не лише соматичної зрілості, але й стає на перший щабель особистісного зростання. Тому метою нашого наукового пошуку є дослідження можливостей впровадження андрагогічного підходу у процесі підготовки педагогів з метою підвищення його якості.

До можливостей здійснення андрагогічного підходу ми відносимо як формалізоване вивчення дисципліни «Андрагогіка», так і втілення його сутності у таких формах роботи студентів, як семінарські заняття, участь у громадській роботі, проходження виробничих практик тощо.

У нашому дослідженні (2004 р.) було проаналізовано соціальні та психолого-педагогічні умови формування андрагогіки, технологічні особливості освіти дорослих. До позитивних чинників, які сприяють освіті дорослих, було віднесено : стимулюючий вплив прогресивних суспільних явищ; розширення можливостей для навчання і самореалізації; прагнення до вершин професійної майстерності; прагнення до вдосконалення культури спілкування; зростання престижу освіти; потреба у валеологічних знаннях; піднесення ролі науки в суспільному житті та житті конкретної особистості; зростання цінності функціональної компетентності; прагнення до гностичної грамотності; збереження темпу самоосвіти; бажання отримати ще ряд професій; прагнення до високого рівня саморегуляції та інтелектуального довголіття. Водночас ми проаналізували ті чинники, які негативно впливають на життя дорослої людини : швидке старіння інформації; відсутність стимулів регулярного навчання; недосконалість сфери освітніх послуг; другорядне значення освіти в житті дорослої людини; недостатня пропаганда освіченості; тривога за майбутнє; втрата основного місця роботи; нездатність адаптуватися до поточних соціальних змін; зростання темпів життя. Тоді нами було висловлено думку про те, що настав час вводити дисципліну «Андрагогіка» в навчально-виховний процес вищих педагогічних навчальних закладів [2, с.71, 73]. Через нетривалий час кафедра педагогіки стала називатися кафедрою загальної педагогіки та андрагогіки і з'явилася дисципліна «Андрагогіка». Слід зауважити, що опрацювання матеріалу тематичних модулів показало підвищений інтерес студентів до андрагогічних знань, адже студентський вік припадає на перший період дорослості людини (від 18 до 25 років), який відрізняється пошуком ідеалів; відкритістю до комунікації; прагненням оцінювати події з точки зору прагматичності, здорового глузду, моди ; бажанням особистісного зростання тощо. У процесі дослідження потреб студентської молоді нами було створено піраміду потреб студентів : потреба в

умовах діяльності, потреба в наставництві, потреба в спілкуванні, потреба в самовдосконаленні [3, с.56].

Наступними кроками на шляху впровадження андрагогічного підходу є: індивідуалізована громадська робота студентів, диференціація завдань під час проведення семінарів, розподіл тимчасових та постійних доручень з урахуванням бажань студентів, спільний зі студентами розподіл на місця навчальної та виробничої педагогічних практик.

Отже, дослідження показує, що здійснення андрагогічного підходу до студентів у процесі їх професійного зростання сприяє підвищенню ефективності та якості даного процесу.

Література

1. Архипова С. П. Основи андрагогіки: Навч. пос. / С. П. Архипова. – Черкаси, 2002. – 91с.
2. Страшко Л. М., Тищенко Т. М. Актуальність андрагогічного напрямку у педагогічній науці / Л. М. Страшко, Т. М. Тищенко // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – Випуск 5 (38) – Серія «Педагогічні науки» – Полтава, 2004. – С. 69 – 74.
3. Тищенко Т. М. Використання ідей А. Маслоу у підготовці вчителя / Т. М. Тищенко // Збірник наукових праць Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – Випуск 55 – Серія «Педагогічні науки» - Полтава, 2012. – С. 52 – 57.

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

*Ткач В.В., Шиян Ю.А., Євсєєв О.С.
Полтава, Україна*

У сучасному суспільстві важливу роль відіграє розвиток креативності майбутніх учителів. Так як виховною діяльністю у школі займаються саме креативні педагоги. Насамперед розвиток креативності розпочинається у вищих педагогічних вузах. І тому над цим питанням працювало багато вчених.

Актуальністю даної теми є розвиток творчої особистості майбутніх учителів як важлива проблема сучасної психолого-педагогічної науки. Прагнення майбутнього вчителя до креативності ґрунтується на високому рівні розвитку в нього системи психічних, пізнавальних процесів, унаслідок чого суттєвим і актуальним є формування в майбутніх учителів творчої уяви.

Термін «креативність» більше використовується для вивчення творчої особистості у психологічних дослідженнях.

У науковій літературі термін «креативність» вперше з'явився завдяки працям американського психолога Дж. Гілфорда в 60-х роках ХХ ст. для позначення здатності індивіда до творчості, проте і сьогодні немає єдиної думки щодо визначення цього поняття [4, с. 127].

Креативність – це творчі можливості людини, які виявляються у сприйнятливості до нового у дивергентному мисленні, тобто у знаходженні неочікуваних рішень, у здатності до пошукових дій.

О. Куцевол креативність визначає як «інтегративну сукупність якостей особистості, що визначає її готовність до творчості в будь-яких сферах людської діяльності; як творчі здібності людини, котрі можуть проявлятися у мисленні, почуттях і діях; як здатність породжувати різноманітні оригінальні ідеї» [2, с. 49].

В. Фрицюк дотримується наступної позиції: креативність – «динамічна, інтегративна особистісна характеристика, яка визначає здатність до творчості і є умовою самореалізації особистості» [6, с. 45].

До проблеми креативності неодноразово звертались чимало сучасних дослідників. С. Гончаренко визначає педагогічну творчість як «оригінальний і високоефективний підхід учителя до навчально-виховних завдань, збагачення теорії і практики виховання і навчання» [1, с. 326]; С. Сисоєва – як «емоційно забарвлену й особистісно орієнтовану, розвиваючу взаємодію об'єкту й суб'єкту навчального процесу, зумовлену всією варіативністю їх психолого-педагогічних зв'язків і спрямовану на розвиток творчої особистості кожного» [5]; Л. Мірошніченко – як «виснажливу (якщо згадати відоме поняття «муки творчості») і радісну (творче натхнення та його здобутки) цілеспрямовану діяльність, наслідком якої стане навчання й виховання всебічно розвиненої особистості» [3, с. 55].

Показниками педагогічної творчості виступають винахідливість, здатність комбінувати, дивергентне мислення, здатність асоціювати. До творчого самопочуття належать саморегуляція, самоконтроль, емоційна стійкість, вольові якості, почуття радості, рівень працездатності, любов і доброта до людей [7, с. 63].